

Määrällisen aineiston esittämistapoja

Aki Taanila 24.4.2017

Kategoriset muuttujat

Lukumääriä

Prosentteja (muista n-arvot)

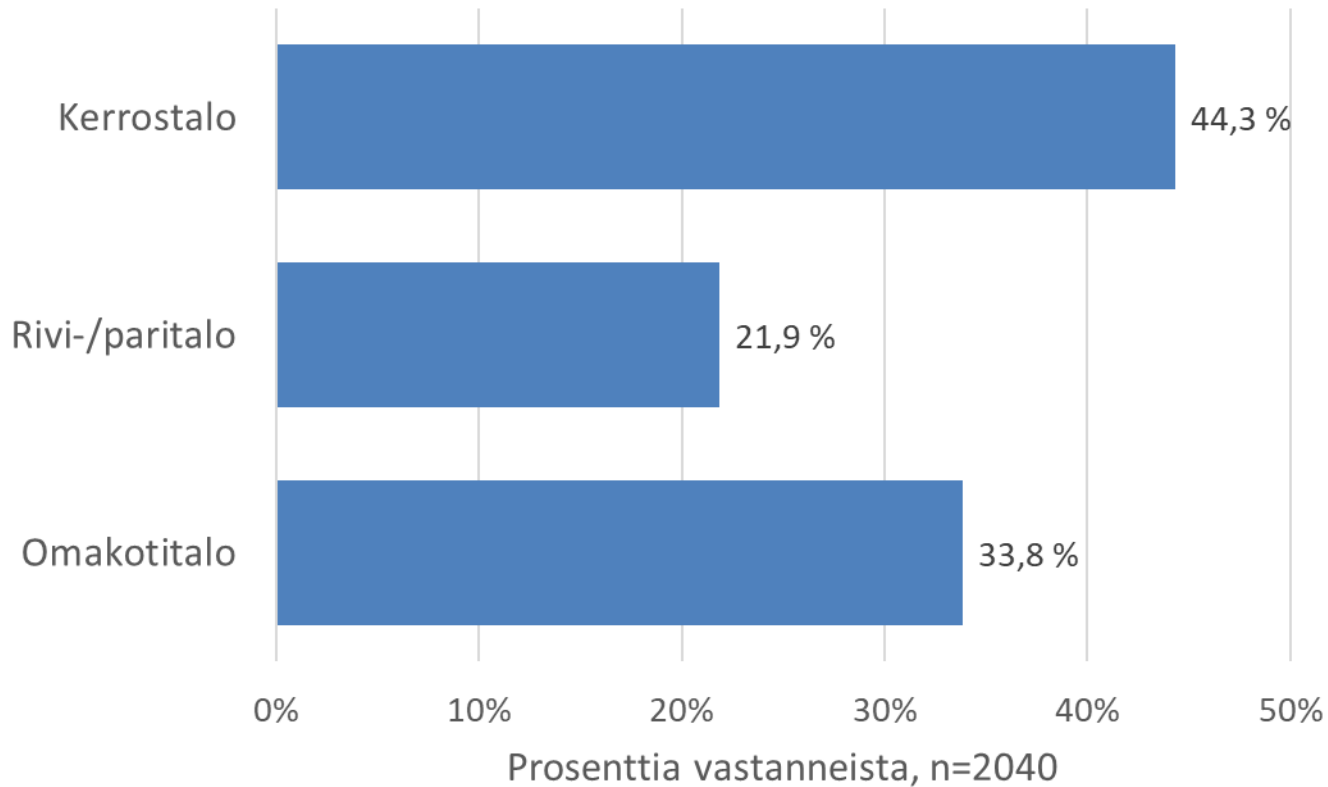
Pylväitä

Yhteenvetotaulukko (frekvenssitaulukko)

TAULUKKO 1. Asunnon tyyppi

	lkm	%
Omakotitalo	690	33,8
Rivi-/paritalo	446	21,9
Kerrostalo	904	44,3
Kaikki	2040	100,0

Prosentit pylväskuviona

KUVIO 1. Asunnon tyyppi

Yhteenvedotaulukko + summa-%

TAULUKKO 2. Ammatillinen koulutus

	lkm	%	summa-%
Ei ammatillista koulutusta	162	7,9 %	7,9 %
Ammattikurssi, muu lyhyt ammattikoulutus	59	2,9 %	10,8 %
Ammattikoulu, kouluasteen ammatill. Tutkinto	379	18,6 %	29,4 %
Opistotasoinen ammattikoulutus	583	28,6 %	58,0 %
Ammattikorkeakoulututkinto	291	14,3 %	72,3 %
Yliopisto- tai korkeakoulututkinto	566	27,7 %	100,0 %
Kaikki	2040	100,0 %	

- Jos arvoja on enemmän kuin kaksi ja ne voidaan järjestää, niin summa-% on harkinnan arvoinen

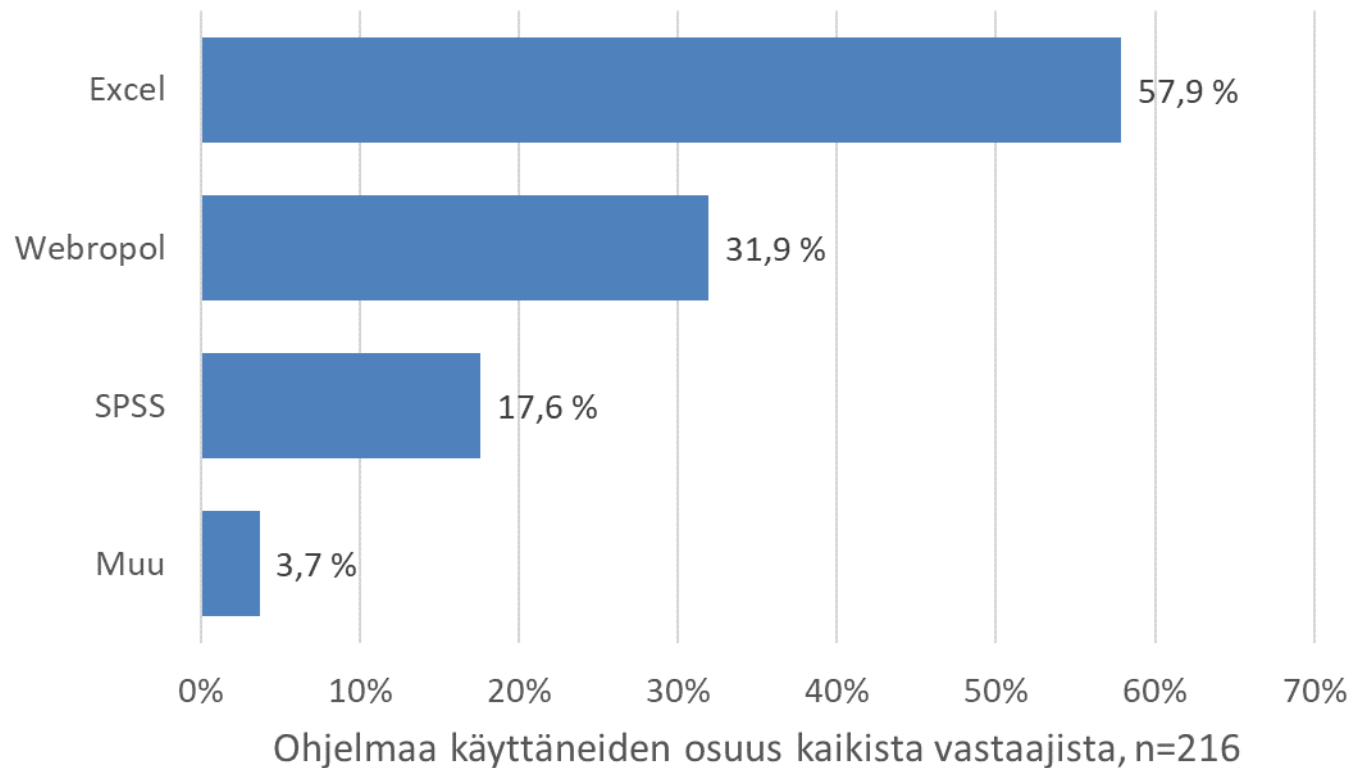
Yhteenvedotaulukko monivalinnasta

TAULUKKO 3. Aineiston analysointiin käytetyt ohjelmat

Ohjelma	Vastauksia	% vastaajista n=216
Excel	125	57,9 %
SPSS	69	31,9 %
Webropol	38	17,6 %
Muu	8	3,7 %
Yhteensä	240	

- Huomaa, että prosentit on laskettu vastaajien lukumäärästä (n=216), ei vastausten lukumäärästä (240).
- Monivalinnan kohdalla ei tarvitse huolestua vaikka prosenttilukujen summa ylittää 100 %, koska sama vastaaja on voinut valita useamman vaihtoehdon.

Monivalinta pylväskuviona

KUVIO 2. Analysointiin käytetyt ohjelmat

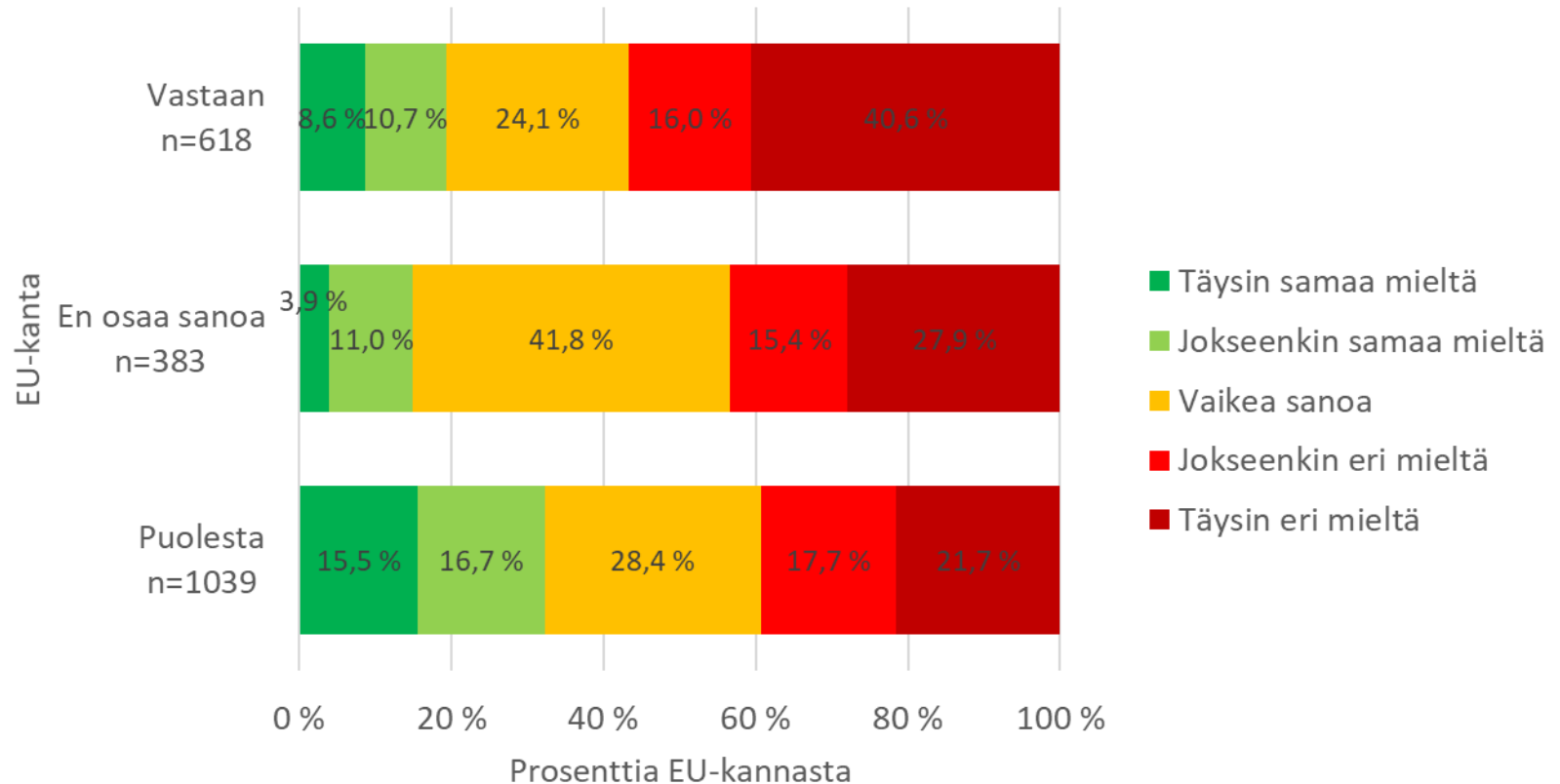
Kahden muuttujan ristiintaulukointi

TAULUKKO 4. NATO-kanta EU-kannan mukaan

Suomen tulisi liittyä NATOon	EU-kanta			
	Puolesta n=1039	En osaa sanoa n=383	Vastaaan n=618	Kaikki n=2040
Täysin samaa mieltä	15,5 %	3,9 %	8,6 %	11,2 %
Jokseenkin samaa mieltä	16,7 %	11,0 %	10,7 %	13,8 %
Vaikea sanoa	28,4 %	41,8 %	24,1 %	29,6 %
Jokseenkin eri mieltä	17,7 %	15,4 %	16,0 %	16,8 %
Täysin eri mieltä	21,7 %	27,9 %	40,6 %	28,6 %
Kaikki	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

- Kiinnitä huomiota prosenttien laskentatapaan: Sarakkeen kokonaissummasta vai rivin kokonaissummasta?
- Värien käyttö tekee taulukosta helpommin luettavan

Ristiintaulukointi 100 % pylväinä

KUVIO 3. Vastaus väitteeseen ”Suomen tulisi liittyä NATOon” EU-kannan mukaan

Pidä asiat yksinkertaisina

- Kategorisille muuttujilla riittää vastata kahteen kysymykseen: Kuinka monta? Kuinka monta prosenttia?
- Kyseeseen tulee siis yhteenvetotaulukko tai ristiintaulukointi (ristiintaulukoinnissa verrataan lukumääriä/prosentteja toisen muuttujan määräämissä ryhmissä)
- Pylväskuvio on vaihtoehto taulukolle

Mielipideasteikot

Lukumääriä

Prosentteja (muista n-arvot)

Keskiarvoja (muista n-arvot)

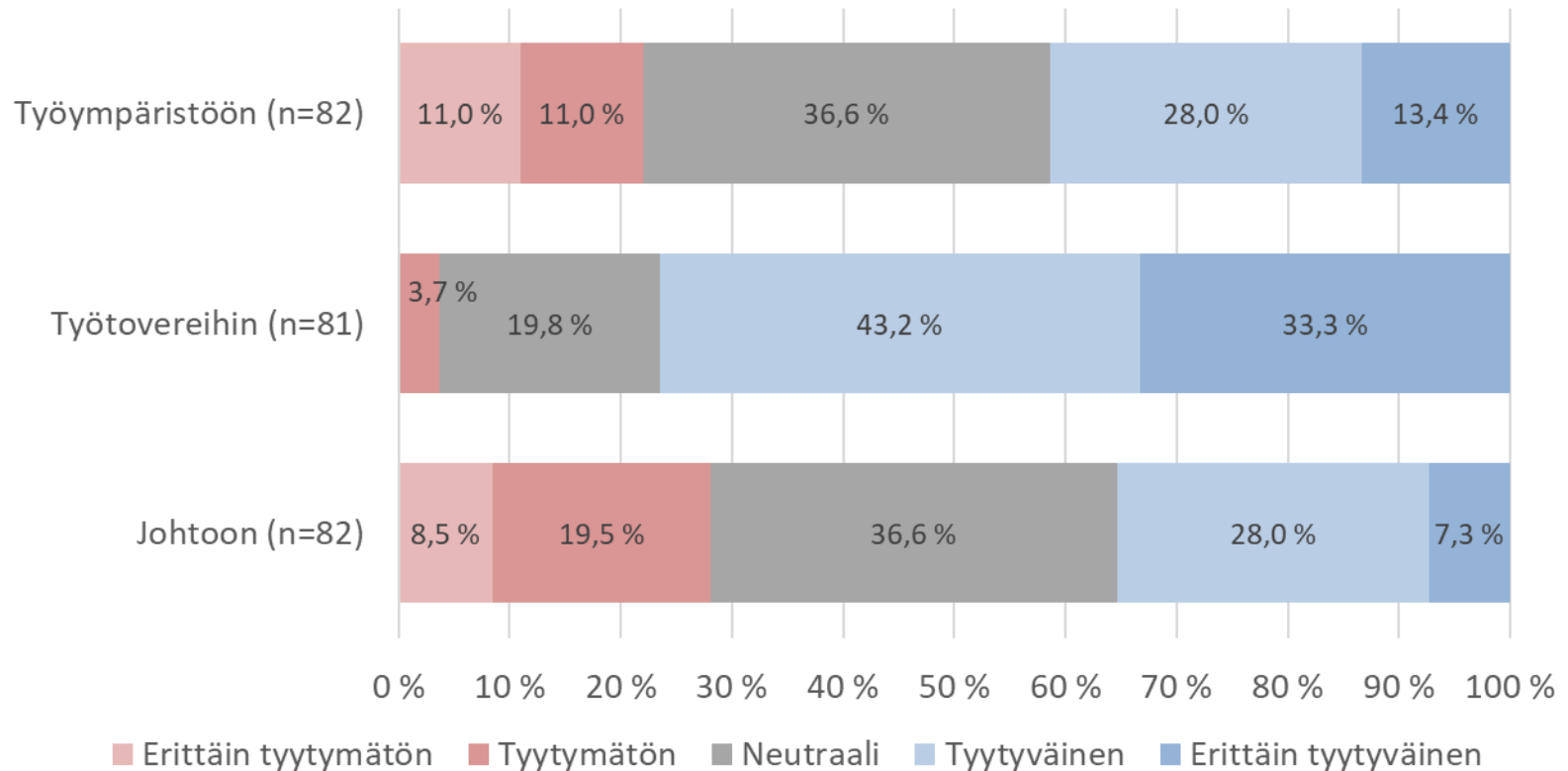
Yhteenvetotaulukko

TAULUKKO 5. Tyytyväisyys työhön liittyviin tekijöihin prosentteina vastanneista

Tyytyväisyys	Johtoon	Työtovereihin	Työympäristöön
Erittäin tyytymätön	8,5 %	0,0 %	11,0 %
Tyytymätön	19,5 %	3,7 %	11,0 %
Neutraali	36,6 %	19,8 %	36,6 %
Tyytyväinen	28,0 %	43,2 %	28,0 %
Erittäin tyytyväinen	7,3 %	33,3 %	13,4 %
Kaikki	100,0 %	100,0 %	100,0 %
n	82	81	82

- Samalla asteikolla mitattuja muuttujia voit vertailua varten yhdistää samaan taulukkoon

Pinottu 100% pylväskuvio

KUVIO 4. Tyytyväisyys työhön liittyviin tekijöihin prosentteina vastanneista

Mielipideasteikon keskiarvo ja keskihajonta

TAULUKKO 6. Tyytyväisyys työhön liittyviin tekijöihin (1=erittäin tyytymätön, 5=erittäin tyytyväinen)

Tyytyväisyys	Keskiarvo	Keskihajonta	n
Työtovereihin	4,1	0,8	81
Työympäristöön	3,2	1,2	82
Työtehtäviin	3,2	1,0	82
Johtoon	3,1	1,1	82
Palkkaan	2,1	1,1	82

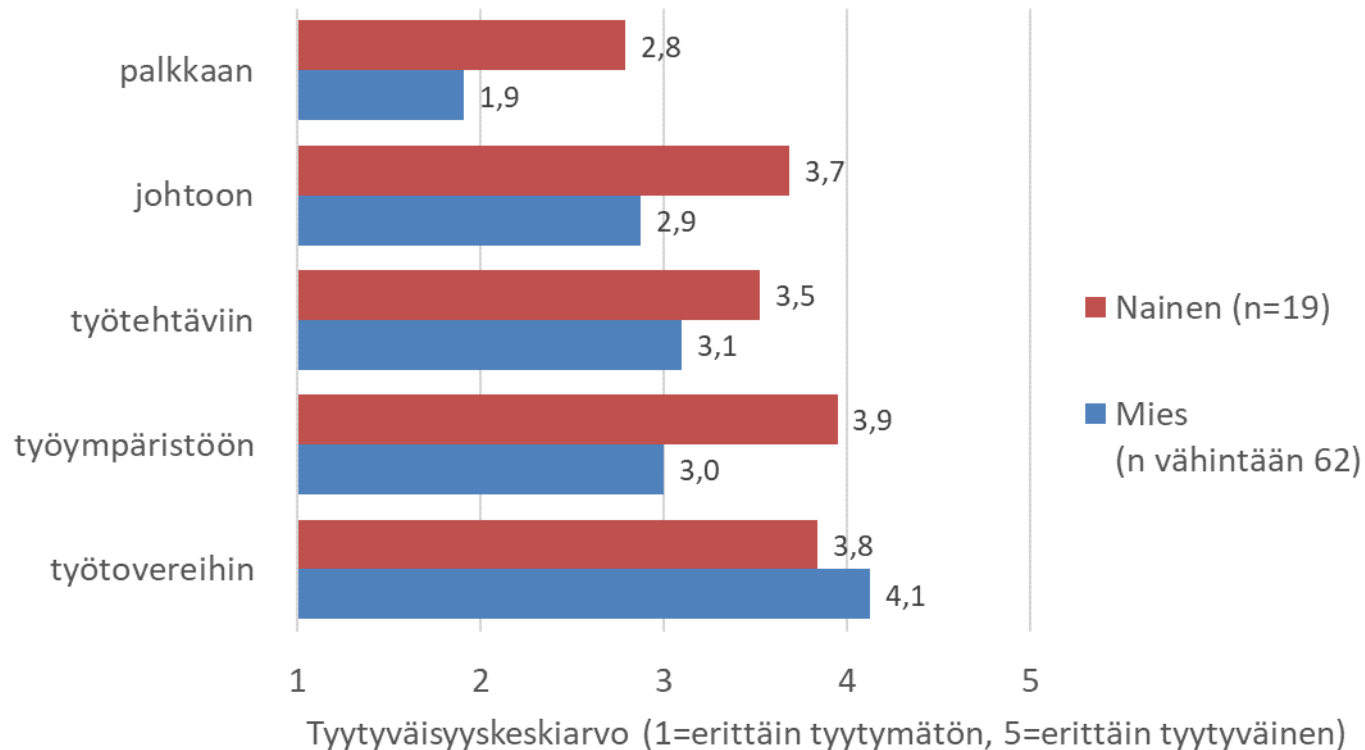
- **Varoitus 1** Huolehdi, että mielipideasteikon ulkopuoliset arvot ("ei kokemusta asiasta", "en halua vastata" jne.) eivät ole mukana keskiarvon laskemisessa!
- **Varoitus 2** Jos mielipideasteikon isot arvot vastaavat negatiivisia mielipiteitä, niin käännä asteikko ennen keskiarvon laskentaa!

Ryhmien vertailu keskiarvoja käyttäen

TAULUKKO 7. Tyytyväisyyskeskiarvoja sukupuolen mukaan (1=erittäin tyytymätön, 5= erittäin tyytyväinen)

Tyytyväisyys	Mies	Nainen	Kaikki
Palkkaan	1,9	2,8	2,1
Työtehtäviin	3,1	3,5	3,2
Johtoon	2,9	3,7	3,1
Työtovereihin	4,1	3,8	4,1
Työympäristöön	3	3,9	3,2
n	62-63	19	81-82

Ryhmien vertailu pylväskuviona

KUVIO 5. Tyytyväisyyskeskiarvoja sukupuolen mukaan

- Huomaa, että arvoakseli on katkaistu alkamaan pienimmän asteikon arvon (1) kohdalta

Pidä asiat yksinkertaisina

- Mieliasteikoille voidaan lukumäärien ja prosenttien lisäksi laskea keskiarvot ja keskihajonnat
- Jätä mieliasteikon ulkopuoliset arvot ("ei kokemusta asiasta", "en halua vastata" jne.) pois keskiarvon laskemisesta
- Jos mieliasteikon suurin arvo vastaa negatiivista mielihetkeä, niin käännä asteikko ennen keskiarvon laskemista
- Jos esität keskiarvoja pylväskuviona, niin aseta keskiarvoa edustavan akselin pienimmäksi arvoksi mieliasteikon pienin arvo

Määrälliset muuttujat

Luokiteltu jakauma

Histogrammi

Keskiarvo ja keskihajonta

Viiden luvun yhteenveto

Ruutu- ja janakaavio

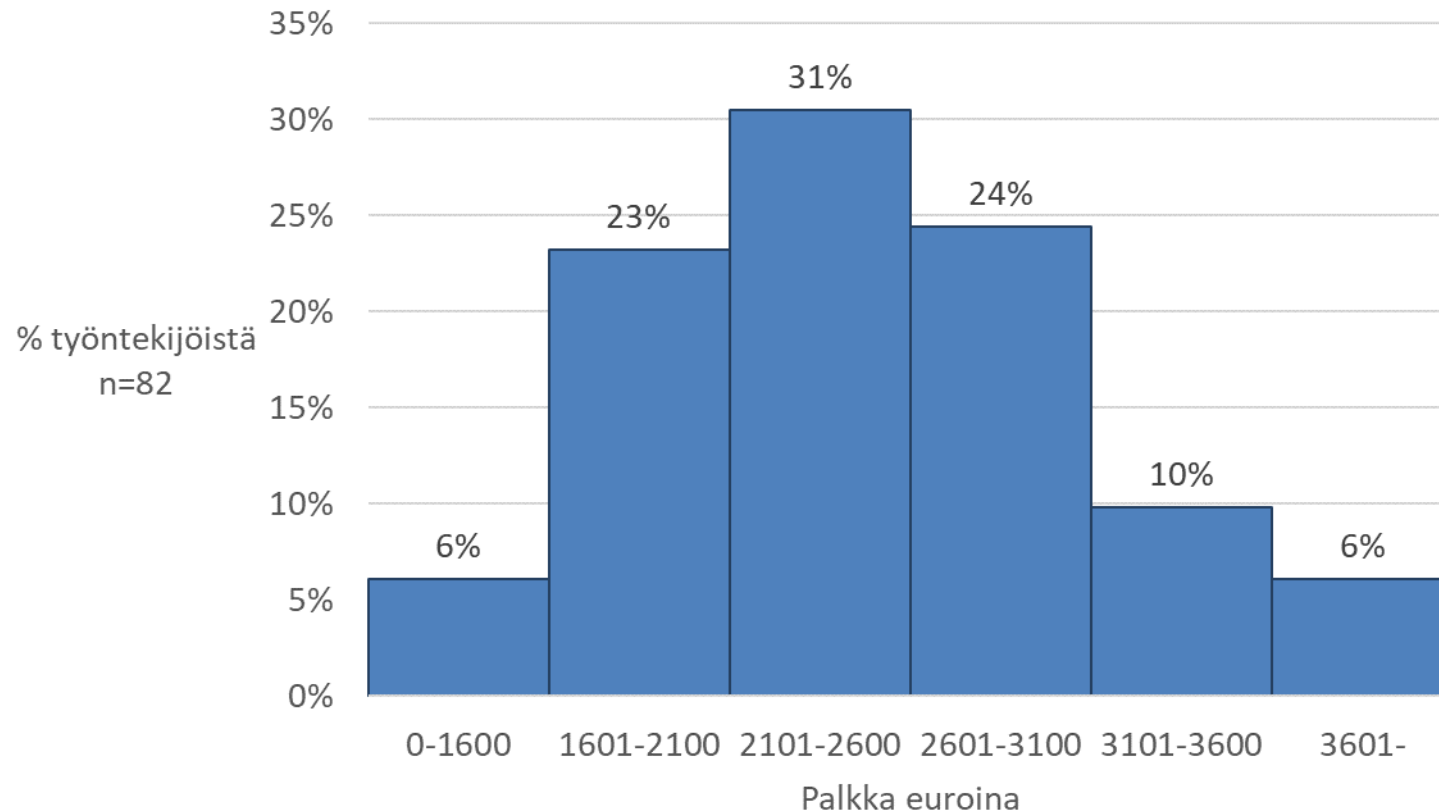
Luokiteltu jakauma taulukkona

TAULUKKO 8. Työntekijöiden palkkajakauma

Palkka	Lukumäärä	%	Summa-%
0-1600	5	6,1 %	6,1 %
1601-2100	19	23,2 %	29,3 %
2101-2600	25	30,5 %	59,8 %
2601-3100	20	24,4 %	84,1 %
3101-3600	8	9,8 %	93,9 %
3601-	5	6,1 %	100,0 %
Kaikki	82	100,0 %	

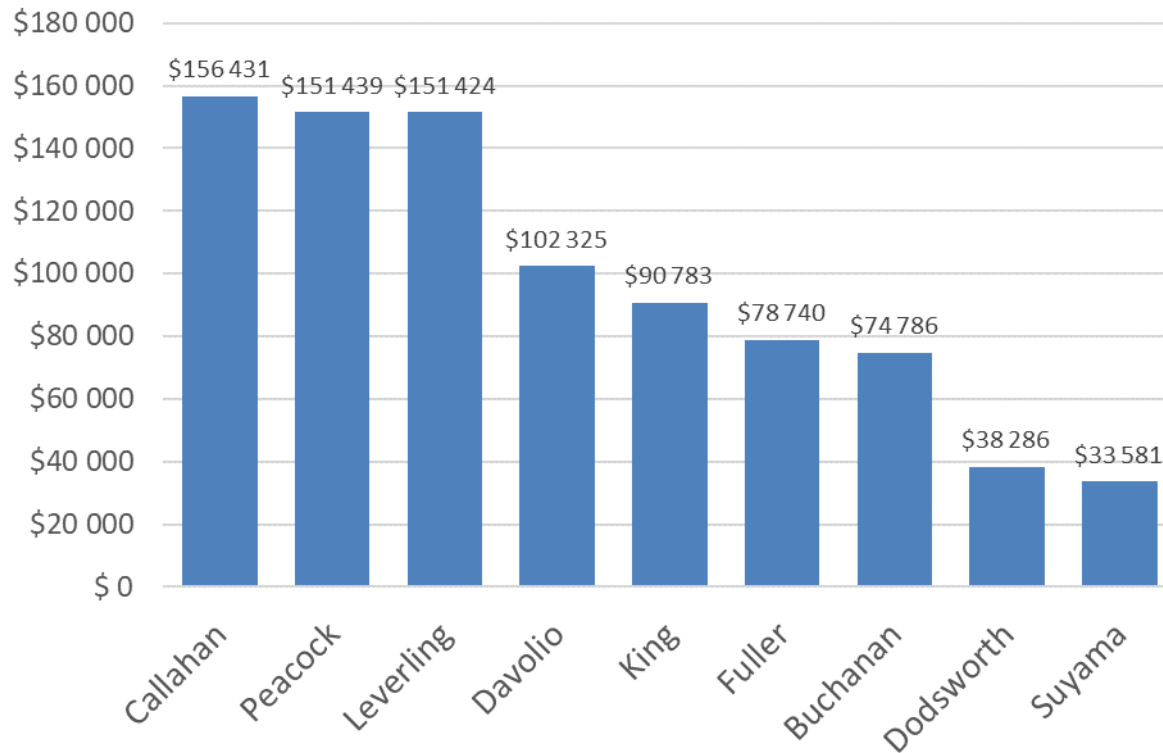
- Luokittelu on hyvä tehdä etukäteen alkuperäiseen aineistoon (uusi sarake, johon kirjoitat luokkien nimet); Lue <https://analysointi.wordpress.com/taulukko/>

Luokiteltu jakauma histogrammina

KUVIO 6. Työntekijöiden bruttopalkka euroina kuukaudessa

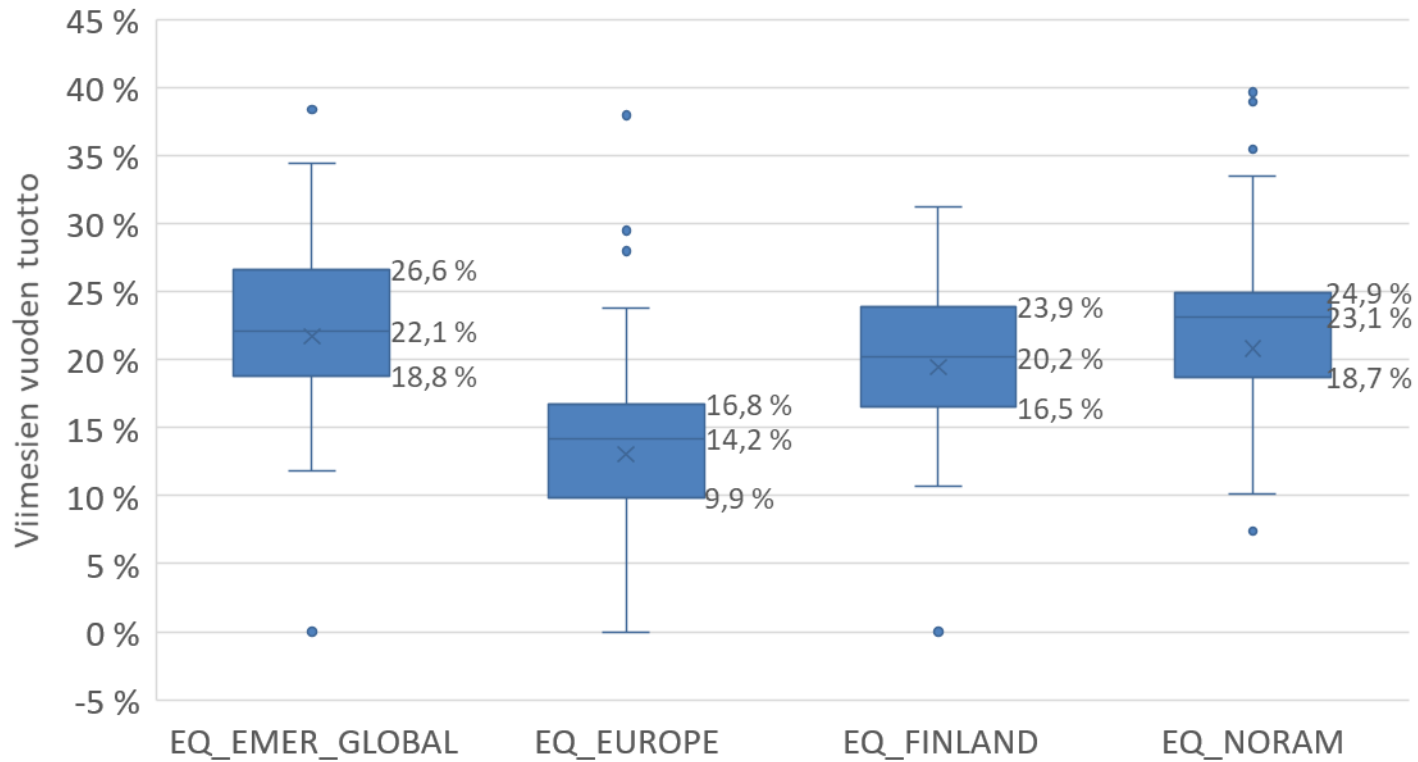
Summa

KUVIO 7. Myyjien myynnit touko-joulukuussa

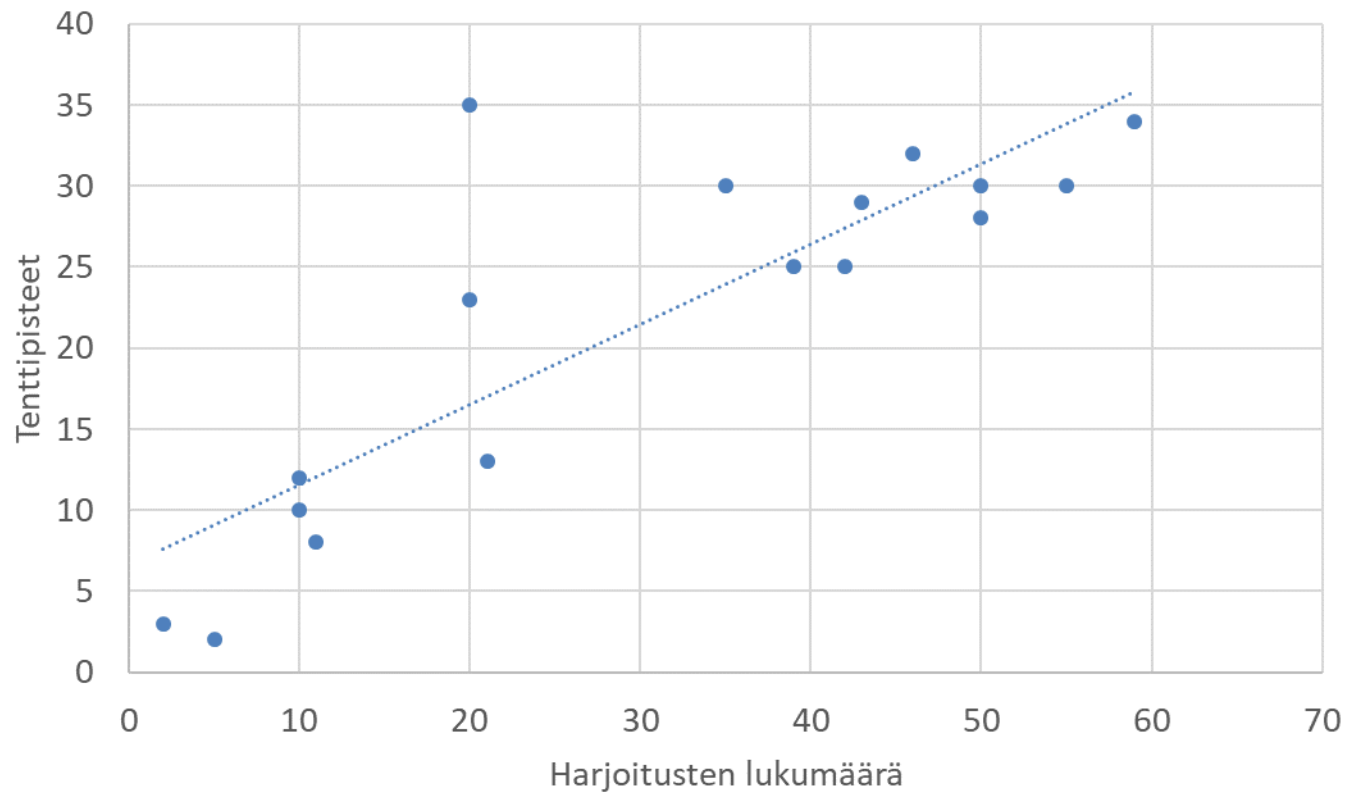
- Joskus kannattaa laskea lukumäärien (count) sijasta summa!

Ruutu- ja janakaavio

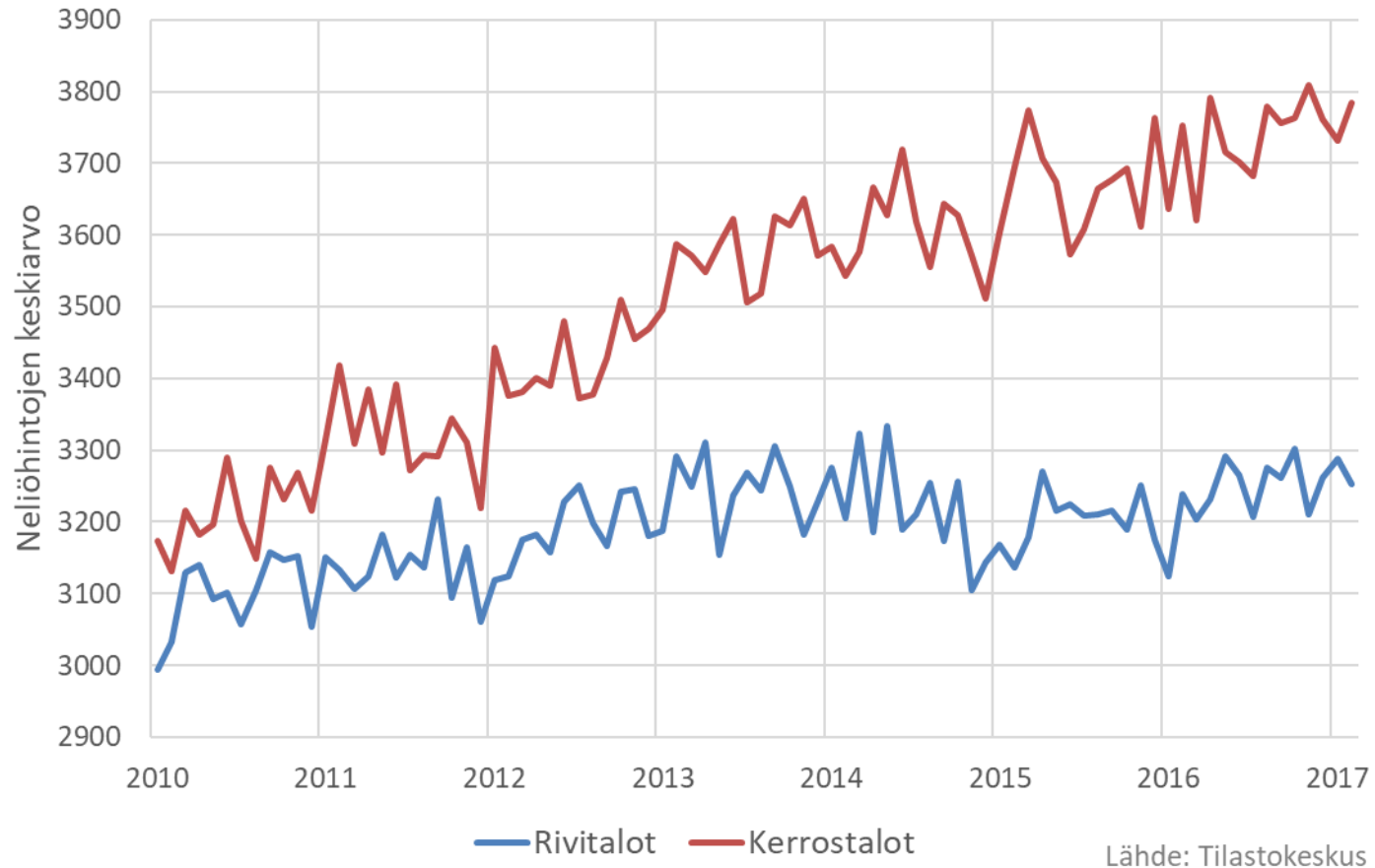
KUVIO 8. Rahastoluokkien vuosituottoja 31.3.2017 (Lähde: Sijoitustutkimus)

Hajontakuvio ja korrelaatiokerroin

KUVIO 9. Harjoitusten lukumäärän ja tenttipisteiden riippuvuus (korrelaatiokerroin=0,844; selityskerroin=71,2 %; n=17)

Aikasarja

KUVIO10. Asuntojen hintakehitys pääkaupunkiseudulla kuukausittain

Pidä asiat yksinkertaisina

- Luokittelu kannattaa tehdä etukäteen aineistoon
- Tunnusluvuiksi sopii keskiarvo ja keskihajonta sekä viiden luvun yhteenveto (pienin, alaneljännes, mediaani, yläneljännes, suurin)
- Ruutu- ja janakaavio havainnollistaa viiden luvun yhteenvedon
- Kahden määrällisen muuttujan riippuvuutta tarkastellaan hajontakuvion ja korrelaatiokertoimen avulla

Tiekartta

Kategorinen	Mielipideasteikko	Määrällinen
<u>Lukumääriä ja prosentteja</u> <u>Monivalinta lukumäärinä ja prosentteina</u>	<u>Lukumääriä ja prosentteja</u> <u>Keskiarvo ja keskihajonta</u>	<u>Luokittelu etukäteen</u> <u>Luokiteltu jakauma</u> <u>Keskiarvo ja keskihajonta</u> <u>Viiden luvun yhteenveto</u> <u>Korrelaatio</u> <u>Aikasarja</u>